

Związek Artystów Scen Polskich ZASP- Stowarzyszenie

00-536 Warszawa, Al. Ujazdowskie 45
+48 22 696 79 00 fax +48 22 696 79 09

www.zasp.pl
zasp@zasp.pl

Warszawa, dnia 28 lutego 2024 r.

Sz. P. Bartłomiej Sienkiewicz

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15

00-071 Warszawa

DPAIF-WA.027.4.2024.MS

Szanowny Panie Ministrze,

W imieniu Związku Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenia, będącego organizacją zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi m.in. artystów wykonawców (dalej: „ZASP”), po zapoznaniu się z opublikowanym projektem ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 14 lutego 2024 r., numer z wykazu UC6 (dalej: „projekt ustawy”), w ramach procedury konsultacji publicznych, **zgłaszamy uwagi** do wspomnianego projektu ustawy oraz **przedstawiamy poniżej propozycję ZASP dotyczącą zmian przepisów ustawy** z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: „ustawa o prawie autorskim”) oraz ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (dalej: „ustawa o zbiorowym zarządzaniu”) w zakresie obejmującym definicje nadawania, reemitowania, wprowadzania bezpośredniego, implementację art. 8 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/789 z dnia 17 kwietnia 2019 r. (dalej: „dyrektywa 2019/789”) oraz przepisów dotyczących stosownego wynagrodzenia z tytułu korzystania z artystycznych wykonań aktorskich na polu eksploatacji publiczne udostępnianie w miejscu i czasie przez siebie wybranym (zarówno w zakresie art. 70 ust. 2¹, oraz w zakresie proponowanego nowego art. 86¹), a także na polu reemitowanie **wraz z uzasadnieniem proponowanych zmian.**

**UWAGI ZWIĄZKU ARTYSTÓW SCEN POLSKICH ZASP – STOWARZYSZENIA DO PROJEKTU
USTAWY O ZMIANIE USTAWY O PRAWIE AUTORSKIM I NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW**

**I. UWAGI DO PROPOZYCJI ZMIAN PRZEPISÓW USTAWY O PRAWIE AUTORSKIM
ZAMIESZCZONYCH W PROJEKCIE USTAWY, WRAZ Z UZASADNIENIEM KONIECZNYCH
MODYFIKACJI W PROJEKCIE USTAWY**

Celem proponowanych przez ZASP zmian do projektu ustawy jest prawidłowa implementacja do polskiego prawa przepisów dyrektywy 2019/789 w zakresie m.in. transmisji programów w drodze wprowadzania bezpośredniego.

ZASP, po przeanalizowaniu projektu ustawy oraz jego uzasadnienia, z całą stanowczością może wskazać, że projektodawca błędnie zinterpretował założenia wynikające z dotychczasowego orzecznictwa TSUE oraz dyrektywy 2019/789, a opierając się na niezgodnej z nimi, dotychczasowej praktyce rynkowej, zaproponował projekt ustawy jaskrawo sprzeczny zarówno z orzecznictwem TSUE jak i przepisami dyrektywy 2019/789, a niekiedy nawet z zasadami logiki. Szczegółowe uwagi do poszczególnych przepisów projektu ustawy przedstawione zostały w uzasadnieniu poniżej, niemniej już w tym miejscu ZASP wskazuje na kardynalne błędny, jakich dopuścił się projektodawca opracowując projekt ustawy.

1. Sprzeczne z brzmieniem art. 2 ust. 4 dyrektywy 2019/789 jest traktowanie przez projektodawcę „wprowadzania bezpośredniego” jako pola eksploatacji, podczas gdy jest to uregulowany wprost w tej dyrektywie proces techniczny (techniczny sposób przesyłu programu), który z samej definicji **zakłada brak udostępnienia programu publiczności** przy jego zastosowaniu przez organizacje radiowe i telewizyjne, co uniemożliwia jego prawnoautorską kwalifikację jako nadawania.
2. Proces wprowadzania bezpośredniego nie jest nowym, nienazwanym czy wymykającym się w aktualnym stanie prawnym definicjom z art. 50 ustawy o prawie autorskim polem eksploatacji. **Sam proces** oraz **rozpowszechnianie** programów dokonywane **przy jego zastosowaniu** są znane na rynku telewizyjnym od lat. Prawna kwalifikacja tego procesu rzeczywiście powodowała rozbieżności, które już w 2011 r., czyli ponad 12 lat temu, zostały rozstrzygnięte przez TSUE w ramach orzeczenia z 13.10.2011 r., wydanego w sprawie Airfield (C-431/09 i C-432/09). W orzeczeniu tym TSUE, **rozstrzygając spór** toczący się w praktyce co do tego czy rozpowszechnianie programów w drodze wprowadzania bezpośredniego stanowi ich

reemitowanie, czy nadawanie, **przesadził**, że pośrednia transmisja programów (w drodze wprowadzania bezpośredniego) spełnia wszystkie warunki przewidziane w art. 1 ust. 2 lit. a) i c) dyrektywy 93/83, czyli stanowi pojedynczy, niepodzielny, publiczny przekaz satelitarny (jest nadawaniem). Taką kwalifikację prawną TSUE potwierdził też w wyroku z dnia 19.11.2015 r. w sprawie SBS Belgium NV (C-325/14) i **z taką kwalifikacją prawną transmisji programów w drodze wprowadzania bezpośredniego mamy do czynienia w dyrektywie 2019/789** (art. 8 i motyw 20 dyrektywy 2019/789), będącej normatywnym uregulowaniem rozstrzygnięć wynikających z tych orzeczeń.

3. Dyrektywa 2019/789 przesądza, jak należy prawnie kwalifikować rozpowszechnianie programów w drodze wprowadzania bezpośredniego, wskazując również na jedyny wyjątek, w którym kwalifikacja prawna takiego rozpowszechniania będzie inna. Projektodawca nie ma zatem pola do prowadzenia dywagacji na temat ekonomicznego czy funkcjonalnego podobieństwa rozpowszechniania programu w drodze wprowadzania bezpośredniego do nadawania albo reemitowania, dokonywania własnej kwalifikacji prawnej tej czynności, bowiem zostało to już przesądzone w przepisach dyrektywy 2019/789, którą **ustawodawca ma za zadanie jedynie prawidłowo zaimplementować**.
4. Zarówno ww. orzeczenia TSUE, jak i dyrektywa 2019/789 jasno wskazują, że transmisja programu w drodze wprowadzania bezpośredniego stanowi **jedną, pojedynczą czynność publicznego komunikowania**, zatem projekt ustawy zakładający zakwalifikowanie tej jednej, niepodzielnej transmisji jako mającej miejsce na dwóch, całkowicie odrębnych polach (nadawania i reemitowania), czyli zakładający wystąpienie w ramach transmisji programu w drodze wprowadzania bezpośredniego w istocie dwóch czynności publicznego komunikowania, jest rażąco sprzeczny z art. 8 dyrektywy 2019/789, bezprawny i nie może zostać w taki sposób zaimplementowany do polskiego porządku prawnego.
5. Niezasadne jest stwierdzenie projektodawcy, że przepisy dyrektywy 2019/789 potwierdzają dotychczasową praktykę, zgodnie z którą każdy z podmiotów uczestniczących w transmisji programów w drodze wprowadzania bezpośredniego zawiera odrębną umowę licencyjną, odpowiednio w zakresie nadawania i reemitowania. W praktyce nadawcy twierdzili, że transmitując program w drodze wprowadzania bezpośredniego nie dokonują nadawania, bo to nie oni, a dystrybutorzy udostępniają program publiczności, stąd nie chcieli zawierać umów na polu nadawania. Z kolei dystrybutorzy twierdzili, że dokonują wyłącznie reemitowania tych programów i nie uczestniczą w ich nadawaniu. **Właśnie wobec nieprawidłowej praktyki rynkowej najpierw TSUE, a za nim dyrektywa 2019/789 przesądziły**, że w sytuacji gdy organizacje radiowe i telewizyjne przekazują swój sygnał będący nośnikiem programu w drodze

wprowadzania bezpośredniego **jedynie dystrybutorom sygnału**, nie udostępniając jednocześnie tego sygnału indywidualnym abonentom, zaś dystrybutorzy sygnału przekazują (udostępniają) ten sygnał będący nośnikiem programu odbiorcom, aby umożliwić im oglądanie lub wysłuchanie programów, wówczas uznaje się, że miała miejsce **tylko pojedyncza czynność publicznego komunikowania, w której uczestniczą, przez swój udział, organizacje radiowe i telewizyjne oraz dystrybutorzy sygnału, którzy zobowiązani są – każdy we własnym zakresie – uzyskać zgodę podmiotów uprawnionych na swój udział w tej pojedynczej (jednej) czynności publicznego komunikowania.**

6. Nieprawidłowe jest również prowadzenie przez projektodawcę rozumowania, że użyte w art. 8 Dyrektywy 2019/789 pojęcie czynności „publicznego komunikowania”, należy utożsamiać z pojęciem „rozpowszechniania”, w ramach którego mieści się zarówno nadawanie, jak i reemitowanie. Takie rozumowanie dało projektodawcy możliwość uznania, że jedna czynność publicznego komunikowania z art. 8 dyrektywy 2019/789 może zostać uznana za: 1) nadawanie w części dotyczącej organizacji radiowej i telewizyjnej i 2) reemitowanie, w części dotyczącej dystrybutora, a zgodnie z dyrektywą 2019/789 należy zobowiązać nadawcę i reemitenta „uczestniczących w jednej czynności **rozpowszechniania utworu obejmującej dwa pola eksploatacji**, do uzyskania zgody uprawnionych na eksploatację dokonywaną przez każdego z nich” (str. 18 uzasadnienia projektu ustawy). Powyższa konstatacja jest całkowicie błędna i niezgodna z dyrektywą 2019/789. Publiczne komunikowanie, o którym mowa w art. 8 dyrektywy 2019/789 nie należy utożsamiać z „rozpowszechnianiem”, jako nazwą zbiorczą kilku pól eksploatacji wymienionych w art. 50 pkt 2 i 3 ustawy o prawie autorskim, a z udostępnieniem programu publiczności poprzez jedną czynność, mającą miejsce na jednym polu eksploatacji.
7. Zaimplementowanie do ustawy o prawie autorskim przepisów w brzmieniu wskazanym w projekcie ustawy nie dość, że będzie sprzeczne z dorobkiem orzecznictwem TSUE, interpretacją przepisów prawa unijnego przez niego dokonaną oraz jaskrawo sprzeczne z dyrektywą 2019/789, to doprowadzi do ugruntowania dotychczasowej, błędnej i niezgodnej z prawem praktyki rynkowej, istotnie uderzającej w środowisko artystów wykonawców, których interesy - wobec nierespektowania rozstrzygnięć TSUE przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz dystrybutorów - od lat są naruszane, i którzy w prawidłowej implementacji dyrektywy 2019/789 widzieli szansę na zmianę tej bezprawnej praktyki. Implementacja dyrektywy przedstawiona przez projektodawcę nie dość, że jest rażąco błędna, to skutkować będzie realnym i wymiernym naruszeniem praw artystów wykonawców.
8. Oczywiście bezpodstawnym jest również wysuwanie przez projektodawcę argumentacji, że projektowane rozwiązanie pozwoli ograniczyć do minimum dalsze zmiany ustawowe, a także

zachować dotychczasowe brzmienie zezwoleń na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Po pierwsze, konieczność dokonania mniejszej ilości zmian w ustawie nie może stanowić uzasadnienia dla błędnej implementacji dyrektywy 2019/789. Po drugie, nawet przy jej prawidłowej implementacji, liczba zmian przepisów ustawy, o czym świadczy projekt przedstawiony poniżej przez ZASP, nie będzie aż tak duża. Po trzecie, prawidłowe zakwalifikowanie transmisji programów w drodze wprowadzania bezpośredniego jako nadawania, w żaden sposób nie wpłynie na brzmienie zezwoleń na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi, bo nadawanie jest polem istniejącym i ujętym w tych zezwoleniach.

9. Nieprawdziwe jest również twierdzenie, że alternatywą dla przyjętych przez projektodawcę rozwiązań byłoby wyodrębnienie „wprowadzenia bezpośredniego” jako nowego pola eksploatacji. Wprowadzanie bezpośrednie nie stanowi *per se* eksploatacji utworu, natomiast transmisja programów w drodze wprowadzania bezpośredniego stanowi nadawanie, a w jednym, szczegółowo wyjaśnionym przypadku reemitowanie, więc nie ma potrzeby tworzenia nowych pól eksploatacji dla odpowiedniej, autorskoprawnej kwalifikacji transmisji programów w drodze wprowadzania bezpośredniego. Alternatywą jest zatem jej prawidłowe zakwalifikowanie jako nadawania.

Powyższe, błędne zrozumienie przepisów dyrektywy 2019/789 doprowadziło w konsekwencji do zaproponowania sprzecznych z jej brzmieniem zmian przepisów ustawy o prawie autorskim.

1. Sprzeczna z art. 2 ust. 4 i art. 8 dyrektywy 2018/789 propozycja zmiany definicji nadawania (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o prawie autorskim)

Projektodawca w uzasadnieniu projektu ustawy prawidłowo konkluduje, na co ZASP niejednokrotnie wskazywał, że: „*Aktualna definicja pola eksploatacji »reemitowanie« zawarta w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o prawie autorskim wymaga, aby reemitowany program był pierwotnie nadawany, a zgodnie z definicją »nadawania« zawartą w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy – nadawaniem utworu jest jego »rozpowszechnianie drogą emisji radiowej lub telewizyjnej«. W przypadku »wprowadzenia bezpośredniego« organizacja radiowa lub telewizyjna nie nadaje zatem swojego programu, a jedynie przekazuje swój »sygnał będący nośnikiem programu« wybranemu użytkownikowi (dystrybutorowi). Z kolei ten użytkownik (dystrybutor) nie dokonuje reemitowania (nie jest reemitentem), ponieważ programy, które rozpowszechnia, nie są równolegle nadawane.*”. Dalej projektodawca uzasadnia, że wdrożenie art. 8 dyrektywy 2019/789 będzie polegać na jednoznacznym przesądzeniu, że **udostępnianie sygnału radiowego lub telewizyjnego w drodze wprowadzania bezpośredniego stanowi postać nadawania w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o prawie autorskim.**

Mimo poczynienia prawidłowych założeń, projektodawca wyciąga z nich zupełnie niepoprawne i niemające odzwierciedlenia w treści tych przepisów wnioski, które to wnioski przekładają się na nieprawidłowe zaprojektowanie zmian przepisów ustawy o prawie autorskim, a w konsekwencji nieprawidłową implementację przepisów dyrektywy 2019/789.

Wydaje się, że pierwotny błąd logiczny projektodawcy polega na bezpodstawnym przyjęciu, że proces wprowadzania bezpośredniego stanowi sposób eksploatacji utworów lub przedmiotów praw pokrewnych. Takie założenie nie wynika ani z orzecznictwa TSUE, ani z treści dyrektywy 2019/789. Wprowadzanie bezpośrednie jest **procesem technicznym, stosowaną przez nadawców techniką przekazywania (przesyłu) sygnału do dystrybutorów, która sama w sobie nie jest eksploatacją utworu**. Dopiero w konsekwencji jego zastosowania (tego procesu technicznego) przez organizację radiową lub telewizyjną i otrzymania w drodze zastosowania tej techniki sygnału będącego nośnikiem programu przez dystrybutora, który udostępni ten otrzymany program publiczności - **dojdzie do prawnie relewantnej eksploatacji utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na określonym polu eksploatacji**, przy czym co do zasady będzie to nadawanie, a wyjątkowo, o czym szczegółowo będzie mowa poniżej, reemitowanie. Zatem samego etapu skorzystania z tego technicznego rozwiązania przez organizację radiową i telewizyjną nie można zakwalifikować jako eksploatacji na określonym polu (zgodnie z projektem - polu nadawania). Nie robi tego prawodawca europejski i nie wskazywały na to, co do zasady, podmioty uczestniczące w konsultacjach publicznych. Dyrektywa 2019/789 nie wprowadza przecież żadnych zmian terminologicznych w zakresie rozumienia pojęcia transmisji utworu, udostępniania go publiczności. W dalszym ciągu, aby doszło do nadawania, dojść musi do transmisji (udostępnienia) utworu lub przedmiotu praw pokrewnych publiczności.

W przypadku przekazywania przez organizację radiową i telewizyjną sygnału będącego nośnikiem programu **wyłącznie** w drodze wprowadzania bezpośredniego dystrybutorowi, **nie ma miejsca jakkolwiek publiczna komunikacja, transmisja tych programów, bo na tym etapie sygnał otrzymuje nie widz, publiczność, ale wyłącznie dystrybutor**. Dopiero po przejęciu tego sygnału przez dystrybutora i udostępnieniu go jego odbiorcom, program jest (po raz pierwszy) udostępniony publicznie, a zatem dochodzi do jego pierwotnej transmisji.

Niezrozumiałe i oczywiste sprzeczne ze sobą jest zatem przyjęcie przez projektodawcę w uzasadnieniu projektu ustawy, że „**udostępnienie** sygnału radiowego lub telewizyjnego w drodze »wprowadzania bezpośredniego« stanowi postać nadawania w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o prawie autorskim”, a następnie zaproponowanie zmiany definicji nadawania z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o prawie autorskim zakładającej, że nadawaniem jest: „(...) **przesyłanie** przez organizację radiową lub telewizyjną sygnału

*zawierającego program innemu podmiotowi w taki sposób, że nie jest on publicznie dostępny w trakcie tego przesyłu, w celu przejęcia programu przez ten podmiot w całości i bez zmian oraz równoczesnego i integralnego przekazania go do powszechnego odbioru (wprowadzenie bezpośrednie)", w szczególności w sytuacji, gdy projektodawca wcześniej, w uzasadnieniu, **wskazywał wyraźnie i prawidłowo, na czym polega czynność publicznego komunikowania.***

Skoro **udostępnienie** sygnału radiowego lub telewizyjnego w drodze „wprowadzania bezpośredniego” stanowi postać nadawania, to sam proces techniczny polegający na **przesyłaniu takiego sygnału** między organizacją radiową lub telewizyjną, a dystrybutorem, nadawaniem być nie może, **brakuje bowiem elementu udostępnienia tego sygnału (programu, którego nośnikiem jest ten sygnał) publiczności.** Powyższy błąd może wynikać z braku przewidzenia w projekcie ustawy definicji „wprowadzania bezpośredniego” jako – za dyrektywą 2019/789 – procesu technicznego. Prawidłowe wprowadzenie definicji procesu wprowadzania bezpośredniego, spowoduje konieczność zmiany definicji nadawania, którą należy rozszerzyć o nadawanie w drodze wprowadzania bezpośredniego (udostępnianie/rozpowszechnianie/transmisję sygnału radiowego lub telewizyjnego w drodze „wprowadzania bezpośredniego”). Taka prawidłowa propozycja tych definicji wskazana jest w cz. II niniejszego pisma.

Błędne jest również założenie projektodawcy wyrażone w uzasadnieniu projektu ustawy, że alternatywą dla zakwalifikowania procesu technicznego wprowadzania bezpośredniego jako eksploatacji na polu nadawania byłoby jego zakwalifikowanie jako nowego pola eksploatacji. Po raz kolejny podkreślić należy, że **sam proces techniczny wprowadzania bezpośredniego nie stanowi jakiegokolwiek eksploatacji, na jakimkolwiek polu.** Dopiero **udostępnienie publiczności (po raz pierwszy) przez dystrybutora sygnału (programu, którego nośnikiem jest ten sygnał) przekazanego mu od organizacji radiowej lub telewizyjnej w drodze wprowadzania bezpośredniego** stanowić będzie relewantną prawnautorsko eksploatację utworów na polu nadawania. Prawidłowe zrozumienie i zaimplementowanie rozwiązań dyrektywy 2019/789, wbrew argumentacji projektodawcy wyrażonej w uzasadnieniu projektu ustawy, nie spowoduje zmian brzmienia dotychczasowych zezwoleń na zbiorowe zarządzanie.

2. Sprzeczna z art. 2 ust. 2 i art. 8 dyrektywy 2018/789 propozycja zmiany definicji reemitowania (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o prawie autorskim)

W konsekwencji nieprawidłowej definicji nadawania, będącej następstwem nieprawidłowego zakwalifikowania procesu technicznego wprowadzania bezpośredniego jako nadawania, projektodawca dokonuje dalszych, błędnych logicznie wniosków i przyjmuje, że „*jednoczesne udostępnianie odbiorcom*

otrzymanego w ten sposób (czyli pierwotnie nadanego) programu automatycznie stanowić będzie jego reemitowanie, gdyż zostanie spełniona podstawowa przesłanka, tj. aby program był »nadawany«. Ten sprzeczny z założeniami dyrektywy 2019/789 wniosek wynika z projektowanej definicji nadawania, która swoim zakresem obejmuje proces techniczny wprowadzania bezpośredniego, traktując ten proces jako „pierwotne nadanie”. Powyższe prowadzi do nieprawidłowego zaprojektowania definicji reemitowania, zgodnie z której proponowanym brzmieniem, za reemitowanie utworu uważa się jego rozpowszechnianie przez dystrybutora, który otrzymał sygnał m.in. w drodze wprowadzania bezpośredniego - **w każdym przypadku - nawet jeżeli organizacja radiowa i telewizyjna jednocześnie z wprowadzaniem bezpośrednim nie udostępnia publicznie tego programu.**

Skoro otrzymany przez dystrybutora od organizacji radiowej lub telewizyjnej w drodze wprowadzania bezpośredniego sygnał będący nośnikiem programu telewizyjnego, zgodnie z TSUE oraz dyrektywą 2019/789, nie jest udostępniony publicznie - o ile organizacja samodzielnie nie udostępnia publicznie tego sygnału, odrębnie od procedury wprowadzania bezpośredniego - to nie można mówić, że doszło do eksploatacji utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na polu eksploatacji nadawania, a skoro nie doszło do eksploatacji utworów na polu eksploatacji nadawania, to nie ma żadnych podstaw do przyjmowania, że publiczne (pierwsze) udostępnianie tego programu przez dystrybutora stanowi reemitowanie.

Zauważyć należy, że projektodawca dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie dotyczącym reemisji, a mianowicie, że „reemitowanie powstanie »niezależnie od sposobu w jaki reemitent otrzymuje sygnał umożliwiający mu reemitowanie, w tym programu nadawanego drogą wprowadzenia bezpośredniego«” oraz, że „Aktualna definicja pola eksploatacji »reemitowanie« zawarta w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o prawie autorskim wymaga, aby reemitowany program był pierwotnie nadawany, a zgodnie z definicją »nadawania« zawartą w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy – nadawaniem utworu jest jego »rozpowszechnianie drogą emisji radiowej lub telewizyjnej«. W przypadku »wprowadzenia bezpośredniego« organizacja radiowa lub telewizyjna nie nadaje zatem swojego programu (nie jest nadawcą), a jedynie przekazuje swój »sygnał będący nośnikiem programu« wybranemu użytkownikowi. Z kolei ten użytkownik nie dokonuje reemitowania (nie jest reemitentem), ponieważ programy, które rozpowszechnia, nie są równolegle nadawane.”. ZASP w pełni zgadza się z powyższym. Co więcej, prawodawca europejski w dyrektywie 2019/789 wprost wskazał przypadek, kiedy otrzymanie przez dystrybutora sygnału w drodze wprowadzania bezpośredniego, spełni jednocześnie wszystkie przesłanki z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o prawie autorskim i będzie mogło zostać zakwalifikowane jako reemitowanie. W motywie 21 dyrektywy 2019/789 wprost wskazano przecież, że w przypadku gdy organizacje radiowe i telewizyjne przekazują swój sygnał będący nośnikiem programu bezpośrednio odbiorcom, **prowadząc tym samym pierwotną**

czynność transmisji, a jednocześnie transmitują ten sygnał innym organizacjom w procesie technicznym wprowadzania bezpośredniego, np. w celu zapewnienia jakości sygnału do celów reemisji, wówczas transmisje tych innych organizacji stanowią czynność publicznego komunikowania odrębną od czynności publicznego udostępniania prowadzonej przez organizację radiową lub telewizyjną. I to w takich, **ściśle wskazanych przez prawodawcę unijnego sytuacjach** zastosowanie powinny mieć przepisy **dotyczące reemitowania**. Powyższy przypadek, zwany wprowadzaniem bezpośrednim niewłaściwym, jest zatem wyjątkiem od reguły, że udostępnianie przez dystrybutora programów otrzymanych od organizacji radiowej lub telewizyjnej w drodze wprowadzania bezpośredniego stanowi ich nadawanie.

W związku z tym, zaproponowana przez projektodawcę zmiana definicji reemitowania, w obecnym kształcie, w związku ze sprzecznością z brzmieniem i ratio legis dyrektywy 2019/789 nie może się ostać. Usunięcie niezgodności z powołanymi przepisami art. 2 ust. 2 oraz art. 8 dyrektywy 2019/789 jest możliwe poprzez uzupełnienie definicji reemitowania w przypadku otrzymywania przez dystrybutora sygnału w drodze wprowadzania bezpośredniego, o konieczny warunek przekazania sygnału będącego nośnikiem programu przez organizację radiową lub telewizyjną również do powszechnego odbioru (oprócz wprowadzania bezpośredniego do dystrybutora). Taka prawidłowa propozycja definicji reemitowania wskazana jest w cz. II niniejszego pisma.

3. Sprzeczna z art. 2 ust. 2 i ust. 4 oraz art. 4 i art. 8 dyrektywy 2018/789 propozycja zmiany przepisu art. 21¹ ustawy o prawie autorskim

Skoro, zgodnie z brzmieniem dyrektywy 2019/789, zarówno organizacja radiowa, jak i telewizyjna, uczestniczyć mają **w jednej, niepodzielnej czynności publicznego komunikowania**, to całkowicie błędnym jest przyjmowanie, że w przypadku udostępniania programów w drodze wprowadzania bezpośredniego mamy do czynienia z dwoma czynnościami **publicznego komunikowania, które dodatkowo odbywają się na całkowicie odrębnych polach eksploatacji**.

Dlatego też oczywiście sprzeczna z brzmieniem art. 8 ust. 1 dyrektywy 2019/789 jest propozycja brzmienia art. 21¹ ust. 4 ustawy o prawie autorskim, zgodnie z którą w przypadku reemitowania utworów nadawanych techniką wprowadzania bezpośredniego nadawca i reemitent dokonują **jednej czynności** rozpowszechniania utworu, przy czym każdy w nich obowiązany jest uzyskać zgodę uprawnionego **odpowiednio na nadawanie oraz reemitowanie**". Po pierwsze, transmisja (udostępnianie) programu w drodze **wyłącznie** wprowadzania bezpośredniego (art. 8 ust. 1 dyrektywy 2019/789) nie stanowi reemitowania. Po drugie, sprzeczne z zasadami logiki jest uznawanie jednej czynności publicznego

komunikowania, za dwie czynności publicznego komunikowania. Po trzecie, w przypadku wyjątku od zasady, dotyczącego **reemitowania** utworów nadawanych techniką wprowadzania bezpośredniego (wprowadzenie bezpośrednio niewłaściwe – por. powyżej), nie będziemy mieli do czynienia z jedną czynnością rozpowszechniania utworu, **a dwoma** takimi czynnościami – jedną odbywającą się na polu eksploatacji nadawania, a drugą na polu eksploatacji reemitowania. Nie ma zatem żadnych argumentów prawnych oraz logicznych uzasadniających utrzymanie propozycji wynikającej z projektu ustawy co do brzmienia art. 21¹ ust. 4 ustawy o prawie autorskim.

Projektodawca w uzasadnieniu projektu ustawy błędnie i bezpodstawnie utożsamia pojęcie czynności „publicznego komunikowania” z pojęciem „rozpowszechniania”, jako nazwą zbiorczą kilku pól eksploatacji wymienionych w art. 50 pkt 2 i 3 ustawy o prawie autorskim. Publiczne komunikowanie w rozumieniu art. 8 dyrektywy 2019/789 obejmuje swoim zakresem relewantny z punktu widzenia prawa autorskiego akt eksploatacji, odbywający się na określonym polu eksploatacji, a nie zbiór takich pól charakteryzujących się wspólną cechą publicznego udostępniania. Co więcej reemitowanie stanowi szczególną postać rozpowszechniania, która może mieć miejsce wyłącznie w ściśle określonych przypadkach, w szczególności w przypadku, gdy doszło już do publicznej transmisji utworów. W przypadku publicznego komunikowania utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, o którym mowa w art. 8 dyrektywy 2019/789, w związku z zaistnieniem tylko jednej czynności publicznego komunikowania, na jednym polu eksploatacji, wszystkie warunki konieczne dla zaistnienia reemitowania nie wystąpią. Wyjątek stanowić będzie wprowadzanie bezpośrednio niewłaściwe.

ZASP jeszcze raz wskazuje, że prawodawca unijny formułując definicję „wprowadzania bezpośredniego” i przesądzając jednocześnie, że rozpowszechnianie programu w drodze tego procesu stanowi pojedynczą czynność publicznego komunikowania, w której uczestniczą **dwa podmioty** (tzn. nadawca i dystrybutor sygnału) **rozstrzygnął, że ta postać transmisji programów telewizyjnych i radiowych nie stanowi reemitowania czy eksploatacji na dwóch polach – reemitowania i nadawania, a stanowi postać nadawania – publicznego komunikowania** i jest przede wszystkim **jednym aktem takiego publicznego komunikowania**, odbywającym się na **jednym polu eksploatacji, w którym udział biorą dwa podmioty** (nadawca i dystrybutor). Powyższe stanowi **istotę rozstrzygnięcia TSUE w powoływanych powyżej wyrokach oraz istotę art. 8 dyrektywy 2019/789**. Bezzasadne są zatem wszelkie rozważania prawodawcy co do ekonomicznego czy funkcjonalnego podobieństwa transmisji programów w drodze wprowadzania bezpośredniego do reemitowania czy nadawania. Przy czym projektodawca sam sobie zaprzecza, bowiem raz wskazuje, że funkcjonalnie działalność dystrybutora udostępniającego publicznie program otrzymany drogą wprowadzania bezpośredniego jest równoznaczna z reemitowaniem programów, a później twierdzi, że w „praktyce rozpowszechnianie

programów radiowych i telewizyjnych przekazywanych w drodze „wprowadzenia bezpośredniego” bardzo przypomina nadawanie i reemitowanie, ekonomicznie ma zasadniczo taki sam sens.”. Powyższe rozważania są jednak bezpodstawne wobec treści dyrektywy 2019/789, która kwalifikuje transmisję programów w drodze wprowadzania bezpośredniego jako nadawanie.

Prawidłowe wdrożenie do ustawy o prawie autorskim przepisu art. 8 dyrektywy 2019/789 będzie zatem polegało na dodaniu – tak jak przy implementacji przewidziały to inne państwa europejskie – nowego przepisu, w którym uregulowana zostanie kwestia przypadku, gdy organizacja radiowa lub telewizyjna przekazuje sygnał będący nośnikiem programu dystrybutorowi sygnału w drodze wprowadzania bezpośredniego, a jednocześnie sama nie przekazuje tego sygnału bezpośrednio odbiorcom, ale robi to dystrybutor otrzymujący sygnał w drodze wprowadzania bezpośredniego. Zgodnie z dyrektywą przepis ten winien zakładać, że w takim przypadku organizację radiową lub telewizyjną i dystrybutora sygnału uznaje się za uczestniczących w pojedynczej czynności publicznego komunikowania, w odniesieniu do której wymagane jest uzyskanie przez tę organizację i tego dystrybutora zezwolenia podmiotów uprawnionych na ich własny udział w **pojedynczej** czynności publicznego komunikowania. Zgodnie z motywem 20 dyrektywy 2019/789, udział organizacji radiowej i telewizyjnej oraz dystrybutora sygnału w tej pojedynczej czynności publicznego komunikowania nie powinien skutkować wspólną odpowiedzialnością (solidarną) tych podmiotów za to publiczne komunikowanie. Prawidłowa propozycja zaimplementowania do ustawy o prawie autorskim przepisu art. 8 dyrektywy 2019/789 wskazana jest w cz. II niniejszego pisma. Zmiana ta pociąga za sobą wprowadzenie do kilku innych przepisów ustawy zmian porządkujących. Większa ilość zmian przepisów (choć w większości jedynie w zakresie porządkującym) nie może być jednak traktowana jako uzasadnienie dla nieprawidłowej implementacji dyrektywy 2019/789, o co ZASP stanowczo apeluje.

4. Proponowane zmiany przepisów w zakresie wynagrodzenia artystów wykonawców

4.1. Zmiany w art.70 ust.2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Pole eksploatacji publiczne udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym

ZASP z przykrością stwierdza fakt, iż w przedmiotowym projekcie w odróżnieniu od poprzednich projektów MKIDN zaniechano dodania w art.70 ust.2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – pkt 5) w brzmieniu „**stosownego wynagrodzenia z tytułu publicznego udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym**”.

Podnieść należy iż, zapis ten z jednej strony miał implementować w sposób prawidłowy postanowienia dyrektywy 2019/790 dotyczące wynagrodzenia dla twórców i artystów wykonawców, w tym w sytuacji kiedy autorzy i artyści wykonawcy przenoszą swoje wyłączne prawa do eksploatacji ich utworów i wykonania na rzecz producentów, a nadto miał uwzględnić mający miejsce rozwój technologiczny oraz gwałtowny postęp i rozwój eksploatacji utworów audiowizualnych na tym polu eksploatacji.

W praktyce produkcji audiowizualnej oraz biorąc pod uwagę obowiązujące zapisy ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych stwierdzić należy, iż twórcy i artyści wykonawcy przenoszą na producentów całość przysługujących im autorskich praw majątkowych w zakresie eksploatacji audiowizualnej utworu audiowizualnego przy którego produkcji pracowali. Wynika to z nierównowagi stron, gdzie strona producencka jest stroną silniejszą narzucając warunki i zakres takich umów. Powyższe oznacza, iż formalnie istniejąca możliwość wynegocjowania przez twórców i artystów wykonawców wynagrodzenia z tytułu późniejszego wykorzystania ich wkładów twórczych / artystycznych wykonania w ramach rozpowszechniania utworów audiowizualnych jest iluzoryczna i tylko zapisami ustawowymi gwarantującymi wynagrodzenie tych osób w związku z eksploatacją utworów audiowizualnych można zapewnić przewidziane również przepisami dyrektywy godziwe, odpowiednie i proporcjonalne wynagrodzenie twórcom i artystom wykonawcom.

Aktualnie obowiązujące przepisy ustawy tj. art. 70 ust 2¹ gwarantują twórcom i artystom wykonawcom na określonych w tym przepisie polach eksploatacji wynagrodzenia za wykorzystanie ich wkładów twórczych / wykonania jako niezbywalnych, niepodlegających zrzeczeniu się ani egzekucji i dochodzonych na rzecz wszystkich uprawnionych przez właściwą organizację zbiorowego zarządzania. Niestety istniejące rozwiązanie nie obejmuje sfery online w szczególności pola eksploatacji *publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym*, jak też pola *reemitowanie*, o czym mowa poniżej.

Rynek VOD, na którym działają serwisy streamingowe eksploatujące utwory audiowizualne jest rynkiem bardzo dynamicznie rozwijającym się w Polsce, zaś przychody z tego tytułu sięgają już miliardów złotych rocznie. Tymczasem twórcy i artyści wykonawcy nie otrzymują w związku z taką eksploatacją jakichkolwiek wynagrodzeń. Sytuacja taka oznacza z jednej strony brak wynagrodzeń dla uprawnionych, z drugiej zaś strony nierówne traktowanie platform streamingowych w stosunku do innych uczestników rynku audiowizualnego, które takie wynagrodzenia wypłaca (kina, nadawcy telewizyjni). Podnoszony w uzasadnieniu projektu argument, iż „w odpowiedzi na dyrektywę najwięksi dostawcy usług VOD zaczynają wprowadzać własne, autorskie systemy dodatkowego wynagradzania twórców i wykonawców w

przypadkach, gdy dany film czy serial uzyska określony próg sukcesu komercyjnego" nie znajduje potwierdzenia w istniejącej praktyce, w ramach której tylko jedna platforma przedstawiła pilotażowy, wstępny program obejmujący nielicznych twórców i wykonawców oraz kilka utworów audiowizualnych. Niezależnie od tego, że programy te nie mają charakteru powszechnego stwierdzić również należy, iż proponowany model jak należy rozumieć - umownego ustalenia pomiędzy twórcą / wykonawcą a platformą zasad wynagradzania w ramach usług VOD - jest wariantem opartym na błędnym założeniu, iż kwestie takiego wynagrodzenia negocjują pomiędzy sobą dwa równoważne podmioty i w związku z tym twórcy i artyści mogą w ramach procesu negocjacyjnego wynegocjować korzystne, spełniające kryteria dyrektywy wynagrodzenia dla tych kategorii osób. Tylko objęcie tego wynagrodzenia zasadą i podstawą ustawową jak wynagrodzenia określone w art. 70 ust 2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (np. nadawcy, kina) jako wynagrodzenia niezbywalnego, niepodlegającego zrzeczenia się oraz egzekucji z wyjątkiem wymaganych wierzytelności, dochodzonych za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania - daje gwarancję pewności otrzymania tego wynagrodzenia przez uprawnionych, równego traktowania wszystkich wkładów twórczych/ artystycznych wykonanych danego rodzaju, co oznacza stosowanie obiektywnych kryteriów uwzględniających na zasadzie równości: zakres i charakter korzystania z tych wkładów twórczych/artystycznych wykonanych. Taki model stwarza też możliwość złożenia przez właściwą organizację zbiorowego zarządzania tabel określających te wynagrodzenia do zatwierdzenia przez Komisję Prawa Autorskiego, zaś Komisja Prawa Autorskiego przy zatwierdzaniu takich tabel uwzględnia przesłanki z art. 80 ust.2 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, zaś jej orzeczenie uchyli również dyskusje / spory co do wysokości takich stawek.

Pole eksploatacji reemitowanie utworów audiowizualnych

Niestety w omawianym projekcie ustawy, pomimo wcześniejszych propozycji ZASP nadal nie dodano w art.70 ust. 2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych postanowienia o stosownym wynagrodzeniu na rzecz współtwórców utworu audiowizualnego oraz artystów wykonawców z tytułu reemitowania utworu audiowizualnego.

W ocenie ZASP biorąc pod uwagę powyższą argumentację istnieje pilna konieczność dodania w art.70 ust. 2¹ pkt 6) również zapisu w brzmieniu: „stosownego wynagrodzenia z tytułu reemitowania utworu audiowizualnego”.

Powyższy zapis jest konieczny w celu uporządkowania zasad otrzymywania przez uprawnionych stosownego wynagrodzenia i zapewnienia uprawnionym współtwórcom utworu audiowizualnego oraz

artystom wykonawcom dodatkowego, stosownego wynagrodzenia z tytułu reemitowania utworu audiowizualnego w sposób analogiczny jak na innych polach eksploatacji objętych tym przepisem. Jest to jak najbardziej uzasadnione również w świetle treści przepisów dyrektywy 2019/790, celu i rezultatu jaki określają przepisy tej dyrektywy.

Biorąc pod uwagę istniejący stan faktyczny polegający na nabywaniu przez producentów jako strony silniejszej od współtwórców utworów audiowizualnych oraz artystów wykonawców autorskich praw majątkowych i praw pokrewnych w pełnym zakresie, w tym na polu eksploatacji reemitowanie oraz fakt jak wielkie korzyści z tych pól eksploatacji czerpią podmioty korzystające oraz producenci utworów audiowizualnych – całkowicie uzasadnione jest również z tego punktu widzenia stworzenie regulacji, która usunie wszelkie wątpliwości w tym zakresie.

Podnieść bowiem należy, iż brak wymienienia pola reemitowanie w art.70 ust.2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych powoduje, iż część użytkowników odmawia zapłaty wynagrodzenia z tego tytułu na rzecz uprawnionych, kwestionując obowiązek jego zapłaty, co powoduje konieczność rozstrzygnięcia takich sporów na drodze sądowej, również co do samej zasady.

4.2. Stosowne wynagrodzenie z tytułu publicznego udostępniania utrwalenia artystycznego wykonania utworu muzycznego, słowno – muzycznego i wyrażonego słowem w takim sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym

ZASP wnosi również o dodanie nowego art. 86¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, który przewiduje uprawnienie artystów wykonawców utworu muzycznego, słowno-muzycznego oraz wykonań słownych do stosownego wynagrodzenia z tytułu publicznego *udostępniania utrwalenia artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym*. Rozwiązanie to oparte jest na konstrukcji art.70 ust.2¹ ustawy o prawie autorskim przewidującym pośrednictwo właściwej organizacji zbiorowego zarządzania oraz niezbywalny i niezrzekalny charakter tego wynagrodzenia.

W przypadku artystycznych wykonań utworów wyrażonych słowem, co jest przedmiotem szczególnego zainteresowania ZASP z uwagi na reprezentowanie artystów wykonawców aktorów - chodzi tutaj głównie o utwory literackie, które w postaci artystycznych wykonań aktorskich przybierają postać min. słuchowisk, teatrów radiowych, audiobooków, rejestracji audialnych i audiowizualnych takich wykonań.

W aktualnym stanie prawnym, jak już wyżej wspomniano praktyką rynkową jest wobec mocniejszej pozycji producentów nabywanie przez producentów całości praw pokrewnych od aktorów czy innych artystów wykonawców również na tym polu eksploatacji. Powyższe oznacza, iż mająca coraz większy zasięg eksploatacja na tym polu eksploatacji artystycznych wykonawców, w tym wykonawców aktorskich i osiąganie z tego tytułu coraz bardziej znaczących przychodów przez użytkowników nie przekłada się na korzyści na rzecz artystów wykonawców. W przypadku artystów wykonawców reprezentowanych przez ZASP takie nieaudiowizualne formy, jak utwory audialne np. słuchowiska, teatry radiowe, audiobooki, rejestracje audialne zawierające artystyczne wykonania aktorskie pozostają na tym polu eksploatacji poza sferą ich tantiemizowania, zaś brak zmian w tym zakresie utrzymuje i utrwała taki stan rzeczy.

W związku z powyższym konieczne jest uwzględnienie proponowanego **art. 86¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych** w brzmieniu:

„Art.86¹.1. Artyści wykonawcy utworu muzycznego, słowno-muzycznego lub wyrażonego słowem są uprawnieni do stosownego wynagrodzenia z tytułu publicznego udostępniania utrwalenia artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

2.Korzystający z utworu muzycznego, słowno-muzycznego lub wyrażonego słowem wypłaca wynagrodzenie, o którym mowa w ust.1, za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi do artystycznych wykonawców.”

Konsekwencją wprowadzania tej propozycji będzie również zmiana art. 18 ust. 3, która to zmiana będzie traktowała prawo do wynagrodzenia wyrażone w tym przepisie jako prawo, które nie podlega zrzeczeniu się, zbyciu ani egzekucji.

W związku z powyższym konieczne jest zmiana **art. 18 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych** poprzez nadanie mu brzmienia:

3. Prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1, art. 19¹, art. 20 ust. 2–4, art. 20¹, art. 70 ust. 2¹ i art. 86¹, nie podlega zrzeczeniu się, zbyciu ani egzekucji. Nie dotyczy to wymagalności wierzytelności.

II. UZASADNIENIE DLA KONIECZNOŚCI WPROWADZENIA ZMIAN W PROJEKCIE USTAWY

Oprócz wskazanego już powyżej prawnego uzasadnienia konieczności wprowadzenia zmian w projekcie ustawy, ZASP chciałby zwrócić uwagę również na to, że aktualne propozycje zawarte w projekcie ustawy wykazują chęć bezpodstawnego faworyzowania – nawet kosztem nieprawidłowego wdrożenia do porządku prawnego dyrektywy 2019/789 i wiążących się z tym nieprawidłowym wdrożeniem potencjalnych sporów przed TSUE - środowiska producentów utworów audiowizualnych. ZASP, jako organizacja zbiorowego zarządzania prawami artystów wykonawców, nie może zgodzić się na taką implementację dyrektywy, w tym na dalsze pozbawianie artystów wykonawców należnych im praw, w tym prawa do wynagrodzenia. W aktualnym brzmieniu, projekt legalizuje praktykę, która już przed laty została zakwestionowana przez TSUE, i która została prawnie uregulowana w dyrektywie 2019/789.

Praktyka kwalifikowania rozpowszechniania programów przez dystrybutorów w drodze wprowadzania bezpośredniego jako reemitowania niewątpliwie działa na korzyść organizacji zbiorowego zarządzania reprezentujących producentów filmowych i telewizyjnych. ZASP, mając na względzie orzecznictwo unijne, od lat działa na rzecz zmiany tej praktyki i dąży do prawidłowej autorskoprawnej kwalifikacji korzystania z przedmiotów praw pokrewnych w ramach wprowadzania bezpośredniego, w tym do uzyskania należnego uprawnionym, których prawami zarządza, wynagrodzenia za korzystanie z ich artystycznych wykonów.

Propozycje zawarte w projekcie ustawy (lub brak konkretnych zapisów), zamiast chronić prawa twórców i artystów wykonawców, umacniają nadrzędną pozycję środowiska producenckiego i skutkują swoistym okradzeniem twórców i artystów wykonawców z należnego im wynagrodzenia. Powyższa sytuacja jest nie do zaakceptowania.

ZASP raz jeszcze podkreśla, że nie zgadza się ze wskazanymi powyżej propozycjami zawartymi w projekcie ustawy i apeluje do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o jak najszybszą zmianę przepisów projektu ustawy - zgodnie z brzmieniem dyrektywy 2019/789 oraz dotychczasowym orzecznictwem unijnym.

III. PROPOZYCJA ZMIAN USTAWY O PRAWIE AUTORSKIM ORAZ USTAWY O ZBIOROWYM ZARZĄDZANIU W RAMACH IMPLEMENTACJI DYREKTYWY 2019/789 ORAZ DYREKTYWY 2019/790

1. Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1) Ustawowe definicje (zmiany i nowe przepisy)

Art. 6 ust. 1

(zmiana) 4) **nadawaniem utworu** jest jego rozpowszechnianie drogą emisji radiowej lub telewizyjnej prowadzonej w sposób bezprzewodowy (naziemny lub satelitarny) lub w sposób przewodowy, lub jego rozpowszechnianie w drodze wprowadzania bezpośredniego, jeżeli organizacja radiowa lub telewizyjna jednocześnie sama nie przekazuje sygnału będącego nośnikiem programu bezpośrednio odbiorcom, zaś organizacja inna niż organizacja radiowa lub telewizyjna przekazuje ten sygnał do powszechnego odbioru;

(zmiana) 5) **reemitowaniem utworu** jest jego rozpowszechnianie przez inny podmiot niż pierwotnie nadający lub pod którego kontrolą i na którego odpowiedzialność takie pierwotne nadawanie jest prowadzone, drogą przejmowania w całości i bez zmian programu organizacji radiowej lub telewizyjnej oraz równoczesnego i integralnego przekazywania tego programu do powszechnego odbioru, niezależnie od sposobu, w jaki reemitent otrzymuje sygnał umożliwiający mu reemisję, w tym programu otrzymanego drogą wprowadzenia bezpośredniego, o ile organizacja radiowa i telewizyjna jednocześnie z przesyłaniem tego sygnału drogą wprowadzania bezpośredniego, udostępnia publicznie sygnał będący nośnikiem programu;

(dodanie) 21) **wprowadzaniem bezpośrednim** jest proces techniczny, za pomocą którego organizacja radiowa lub telewizyjna przesyła swój sygnał będący nośnikiem programu organizacji innej niż organizacja radiowa lub telewizyjna w taki sposób, że sygnał ten nie jest publicznie dostępny w trakcie tego przesyłu;

2) Obowiązkowe pośrednictwo (nowy przepis)

(dodanie) Art. 21⁴

1. W przypadku, gdy organizacja radiowa lub telewizyjna przesyła organizacji innej niż organizacja radiowa lub telewizyjna sygnał będący nośnikiem programu w drodze wprowadzania bezpośredniego, bez jednoczesnego publicznego udostępnienia tego sygnału, a organizacja inna niż organizacja radiowa lub telewizyjna udostępnia ten sygnał publicznie, wówczas uważa się, że obie te organizacje uczestniczą w pojedynczej czynności nadawania.

2. Organizacja radiowa lub telewizyjna oraz organizacja inna niż organizacja radiowa lub telewizyjna mogą nadawać utwory w sposób wskazany w ust. 1 wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania, zezwalającej im na ich udział w tej pojedynczej czynności nadawania.

3. Do zawarcia i określenia warunków umowy, o której mowa w ust. 2, przepisy art. 21(1) stosuje się odpowiednio.

3) Inne zmiany ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

(zmiana) Art. 18 ust. 3

3. Prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1, art. 19¹, art. 20 ust. 2–4, art. 20¹, art. 70 ust. 2¹ i art. 86¹, nie podlega zrzeczeniu się, zbyciu ani egzekucji. Nie dotyczy to wymagalności wierzytelności.

(dodanie) Art. 70 ust.2¹ pkt 5)

5) stosownego wynagrodzenia z tytułu publicznego udostępniania utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

(dodanie) Art. 70 ust.2¹ pkt 6)

6) stosownego wynagrodzenia z tytułu reemitowania utworu audiowizualnego.

(dodanie) art.86¹

1. Artyści wykonawcy utworu muzycznego, słowno-muzycznego lub wyrażonego słowem są uprawnieni do stosownego wynagrodzenia z tytułu publicznego udostępniania utrwalenia artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

2. Korzystający z utworu muzycznego, słowno-muzycznego lub wyrażonego słowem wypłaca wynagrodzenie, o którym mowa w ust.1, za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi do artystycznych wykonania.

(zmiana) Art. 92

Do artystycznych wykonania stosuje się odpowiednio przepisy art. 8-10, art. 12, art. 18, art. 21-21⁴, art. 41-45, art. 47-49, art. 52-55, art. 57-59, art. 62-68, art. 71 i art. 78.

Art. 95¹

(zmiana) 2. Do fonogramów i wideogramów stosuje się odpowiednio przepisy art. 21¹-21⁴.

4. Zmiana przepisu przejściowego projektu ustawy

Art. 4

(zmiana) 2. Do obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zgód uprawnionego na rozpowszechnianie utworów lub przedmiotów praw pokrewnych udostępnionych rozpowszechniającemu drogą wprowadzania bezpośredniego, przepis art. 21⁴ ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się począwszy od dnia 7 czerwca 2025 r., jeżeli zgody te wygasają po tej dacie.

2. Ustawa o zbiorowym zarządzaniu

1) Zmiana przepisów ustawy

Art. 5

(zmiana) 2. W zakresie, w jakim art. 21-21⁴, art. 25 ust. 4 oraz art. 70 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przewidują obowiązek zawarcia umowy lub zapłaty wynagrodzenia za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania, prawami danej kategorii uprawnionych do danego rodzaju utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na danym polu eksploatacji, którzy nie zawarli umowy o zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi z żadną organizacją, zbiorowo zarządza ta organizacja, która jest reprezentatywna w odniesieniu do tych praw.

Art. 64

(zmiana) ust. 1 pkt 3) rozwiązywanie sporów związanych z zawarciem i warunkami umowy, o której mowa w art. 21¹ ust. 1 i art. 21⁴ ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych;

Juliusz Krzysztof Szuster

Prezes Zarządu Głównego ZASP

Marlena Miarczyńska

Członek Zarządu Głównego ZASP, Skarbnik ZASP